

Sammanfattning

- Svensk BNP föll med 0,5 procent (fasta priser) under första kvartalet, jämfört med samma kvartal 2020.
- Detaljhandeln fortsatte att agera draglok för hushållens konsumtion när omsättningen ökade med 5 procent under första kvartalet 2021. Hushållens totala konsumtionsutgifter ökade bara med 0,3 procent.
- Spridningen mellan detaljhandelns delbranscher är fortsatt mycket stor, men återhämtningen är tydlig i de branscher som gått sämst under pandemin.
- En utbredd hemester väntas bidra positivt till detaljhandelns utveckling även i år, och Handelsbarometerns framtidsindikator ligger på rekordhöga nivåer.
- E-handeln visar inga tecken på avmattning och växte med 53 procent i omsättning under första kvartalet 2021.
- Partihandeln hade ett tufft första kvartal där omsättningen sjönk med 2,9 procent jämfört med första kvartalet 2020.
- Kronan håller ställningarna mot euron och dollarn, vilket är viktigt för handlares importpriser.
- Varslen om uppsägning har fram till maj i år varit 80 procent färre än samma period 2020.
- Till och med 9 juni i år har ansökningar om korttidspermittent lämnats in för 26 000 personer inom handeln.
- Handeln är den bransch som har beviljats mest anstånd med skattebetalningar, nästan 11 miljarder kronor. Av dessa återstår drygt 6,5 miljarder kronor att betala in.
- Det statliga stödet för sjuklönekostnader har gett drygt 2,5 gånger så mycket ersättning inom handeln som omställningsstödet har gjort.
- Fraktkostnader har stigit dramatiskt och leveranstiderna förlängts i spåren av pandemin.

Fortsatt svagare BNP första kvartalet

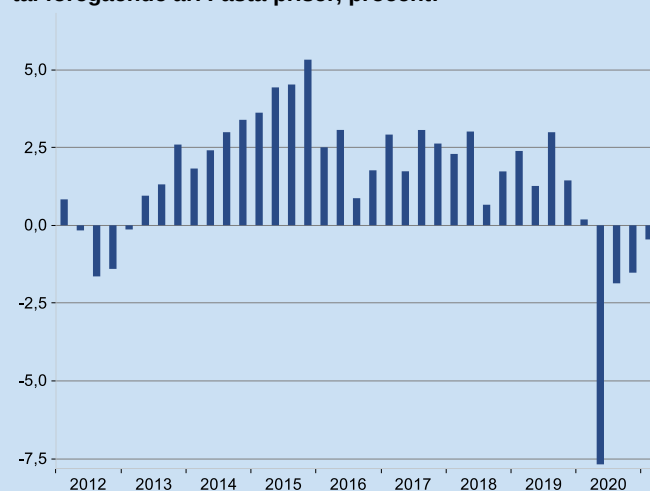
Första kvartalet 2021 föll svensk BNP med 0,5 procent (fasta priser) jämfört med samma kvartal 2020.

Både exporten och importen var 0,5 procent högre jämfört med samma kvartal föregående år och nettoexporten bidrog därmed inte till BNP-utvecklingen.

Hushållens totala konsumtionsutgifter sjönk i fasta priser med 1,2 procent, men det var inte detaljhandeln som minskade, utan fortsatt konsumtionen av hotell- och restaurangtjänster samt konsumtion i utlandet.

De offentliga konsumtionsutgifterna sjönk med 0,3 procent under första kvartalet jämfört med samma kvartal 2020. Bruttoinvesteringarna sjönk med 0,8 procent.

Svensk BNP-utveckling per kvartal jämfört med samma kvartal föregående år. Fasta priser, procent.

Källa: SCB. Ej kalenderkorrigerat.

BNP spås återhämta sig snabbare än hushållens konsumtion

De flesta bedömare räknar med en BNP-tillväxt under 2021 som är högre än raset på 2,8 procent. BNP spås därmed med viss marginal komma tillbaka till 2019 års nivå under 2021. Detsamma gäller inte för hushållens konsumtion, som rasade med 4,7 procent i fasta priser under 2020. För att "återställa" detta ras skulle det krävas en tillväxt på drygt 4,9 procent under 2021. Det är enbart Nordea som för 2021 spår en ökning i hushållens konsumtionsutgifter som skulle väga upp raset under 2020. Bland majoriteten av prognosmakare är tillväxten lägre än så, vilket innebär att konsumtionsutgifterna inte når upp till 2019 års nivå under 2021.

Prognosjämförelse, BNP och hushållens konsumtion. Procentuell förändring, fasta priser.

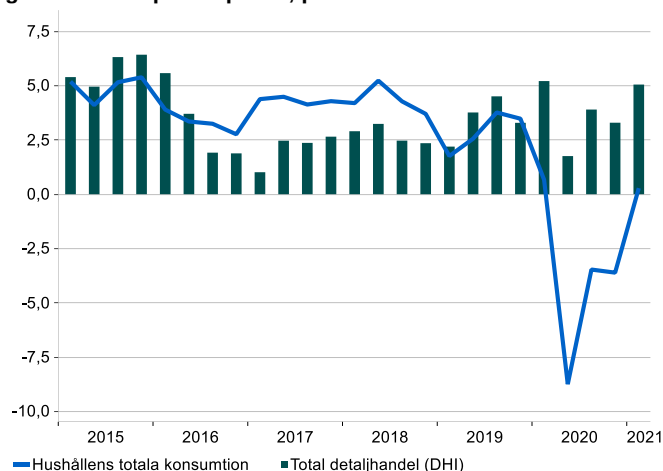
Prognosinstitut	BNP			Hushållens konsumtion		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Riksgälden (maj)	-2,8	3,5	3,7	-4,7	3,9	3,4
Europeiska Unionen (maj)	-2,8	4,4	3,3	-4,7	3,8	5,5
Nordea (maj)	-2,8	4,6	3,0	-4,7	5,5	3,5
SEB (maj)	-2,8	4,5	4,0	-4,7	4,0	3,7
Handelsbanken (april)*	-2,8	3,8	3,7	-4,7	4,1	5,3
Riksbanken (april)	-2,8	3,7	3,6	-4,7	4,7	4,7
Swedbank (april)	-2,8	3,6	3,6	-4,7	3,3	5,3

Källa: Konjunkturinstitutets sammanställning 27 maj 2021. *Kalenderkorrigerade prognoser för hushållens konsumtion.

Detaljhandeln fortsatte dra upp den totala konsumtionen

I löpande priser steg hushållens totala konsumtion med 0,3 procent första kvartalet 2021 jämfört med samma kvartal 2020. Detaljhandeln växte med 5 procent och fortsatte därmed att agera draglok för hushållens totala konsumtion. Det var alltså låga konsumtionsnivåer för transporter, hotell- och restaurang.

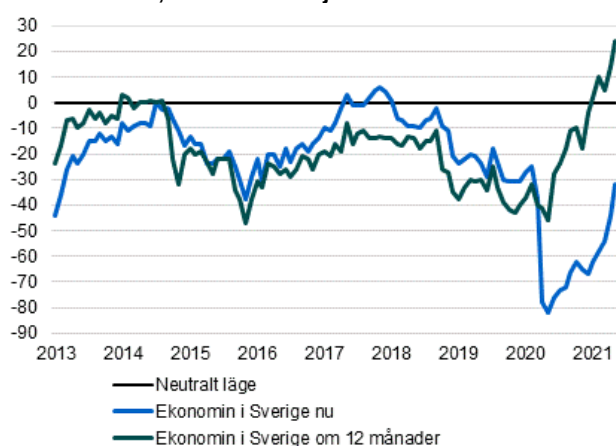
Tillväxt i detaljhandelns omsättning (DHI) och hushållens totala konsumtionsutgifter. Förändring mot samma kvartal föregående år. Löpande priser, procent.

Källa: SCB.

Hushållens syn på det ekonomiska läget föll till rekordlåga nivåer under coronakrisens inledning. En stark uppgång har skett under 2021, men synen på läget i den svenska ekonomin just nu är alltså fortfarande pessimistisk. Förväntningarna på den svenska ekonomin på 12 månaders sikt ligger däremot på historiskt höga nivåer, som också har stärkts ytterligare under 2021.

Hushållens syn på svensk ekonomi i nuläget och om 12 månader. Netttotal, data t.o.m. maj 2021.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Fortsatt stark tillväxt i detaljhandeln som helhet...

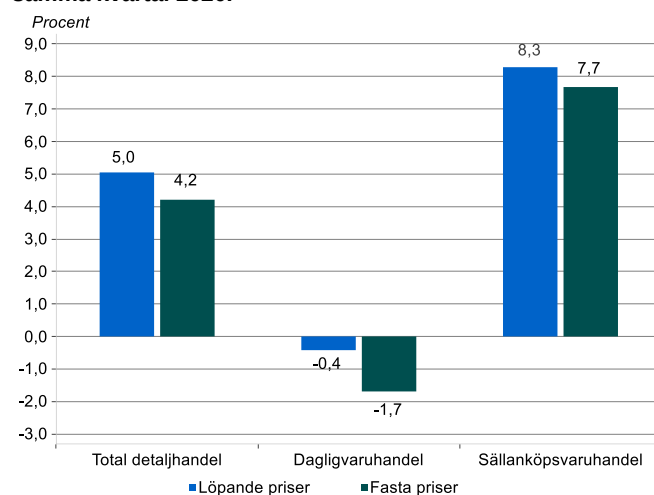
I *detaljhandeln som helhet* ökade omsättningen med 5 procent första kvartalet 2021 jämfört med samma kvartal 2020. Mätt i fasta priser (volym) växte detaljhandeln med 4,2 procent.

I *dagligvaruhandeln* sjönk omsättningen under första kvartalet med 0,4 procent och volymen sjönk med 1,7 procent. I genomsnitt steg priserna därmed med 1,3 procent. Den till synes svaga försäljningsutvecklingen i dagligvaruhandeln berodde till stor del på starka jämförelsetal från 2020 i både februari och mars månad. Mars 2020 präglades starkt av bunkringshandel till följd av coronapandemins utbrott.

I *sällanköpsvaruhandeln* växte försäljningen under första kvartalet med hela 8,3 procent i omsättning och 7,7 procent i volym (fasta priser). Därmed steg de genomsnittliga priserna med ca 0,6 procent i sällanköpsvaruhandeln under första kvartalet vilket är i linje med prisökningstakten under sista kvartalet 2020.

Samtidigt som sällanköpsvaruhandeln gick mycket starkt under första kvartalet växte hushållens konsumtion i sin helhet enbart marginellt med 0,3 procent. Det är fortsatt främst den kraftiga nedgången av restaurang- och cafébesök som håller nere utvecklingen av hushållens konsumtion. Nettoeffekten av minskat semestrande från Sverige till utlandet och från utlandet till Sverige är nära neutral men påverkar hotell, restaurang och caféer negativt eftersom utländska turisternas konsumtion övervägande tillfaller den sektorn. Minskat utlandssemestrande bland svenskar har dock frigjort pengar som i viss utsträckning tillfallit detaljhandeln.

Detaljhandelns tillväxt första kvartalet 2021 jämfört med samma kvartal 2020.

Källa: SCB, Detaljhandelsindex. Obs! Dagligvaruhandel exkl. Systembolaget.

...men också fortsatt tufft för flera detaljhandelsbranscher

Det första kvartalet 2021 präglades fortsatt av det mönster som karakteriserat detaljhandeln i stort sett sedan coronapandemins utbrott i mars 2020: en stark utveckling på totalnivå i relation till många andra sektorer, men samtidigt en tydlig tu-delning av handeln i branscher som gynnsats respektive miss-gynnsats av de nya konsumtionsmönster som pandemin

genererat. Produkter till hem och trädgård fortsatte att öka kraftigt i försäljning även under årets första kvartal. Här återfinns bygghandel, trädgårdshandel, hemelektronik, möbler och heminredning. Även sporthandeln har gått allt starkare. Samtidigt var det fortsatt dystert i kläd- och skohandeln, handeln med skönhetsprodukter, guldhandeln m.m. trots att jämförelsetalen är svaga.

Även geografiskt fortsatte tudelningen. Citykärnor och gränshandeln gick dåligt på grund av låga kundflöden. Mer bostadsnära områden, där stora befolkningsgrupper arbetat på distans, fortsatte att gynnas försäljningsmässigt.

En tredje aspekt på tudelning gäller försäljningskanal, där så kallade renodlade e-handelsföretag fortsatte att uppvisa försäljningsökningar på över 30 procent. Totalt ökade e-handeln med över 50 procent under kvartalet enligt E-barometern, vilket innebär att omnikanalföretagens e-handel fortsatt växer mer än hos de renodlade e-handelsföretagen.

Tillväxt i detaljhandeln första kvartalet 2021 jämfört med samma kvartal 2020, löpande priser, procent.

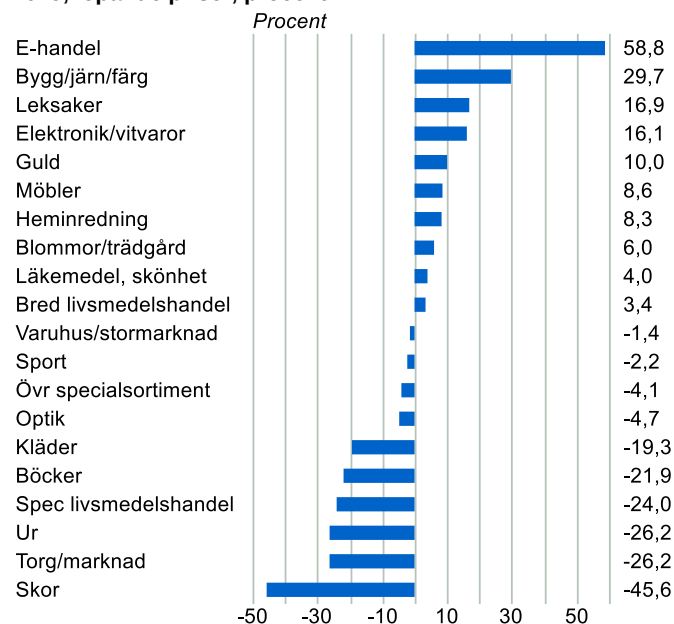
Källa: SCB, Detaljhandelsindex (DHI). Anm.: Med e-handel avses här enbart distanshandelsförsäljning enligt SNI 47.91.

I detaljhandelsstatistiken för april 2021 förändras dock tillväxttalen påtagligt när de jämförs med just april 2020 då försäljningsraset var som allra störst. Många av de branscher som haft det allra tuffast under pandemin, såsom ur, optik, guld, kläder samt torghandel uppvisar därför starka tillväxttal på ett årsbasis i april 2021. Det beror naturligtvis till stor del på att jämförelsetalen från april 2020 är mycket svaga. En mer relevant jämförelse är därför med april 2019, som kan antas representera en mer normal aprilomsättning.

När jämförelsen görs mellan april 2021 och april 2019 framgår det tydligt att tudelningen mellan branscher består. Det är därför för tidigt att säga att handeln återigen befinner sig i ett normalläge som det var innan pandemin. Däremot kan vi fortsatt förvänta oss starka tillväxttal under den kommande 12-månadersperioden i de hårdast drabbade detaljhandelsbranscherna givet nuvarande prognoser kring vaccinering och smittspridning. Samtidigt bör de branscher som utvecklats

starkast försäljningsmässigt under pandemin få svårt att fortsatt uppvisa tvåsiffriga tillväxttal under året i takt med att jämförelsetalen från föregående år blir allt starkare.

Tillväxt i detaljhandeln april 2021 jämfört med samma månad 2019, löpande priser, procent.

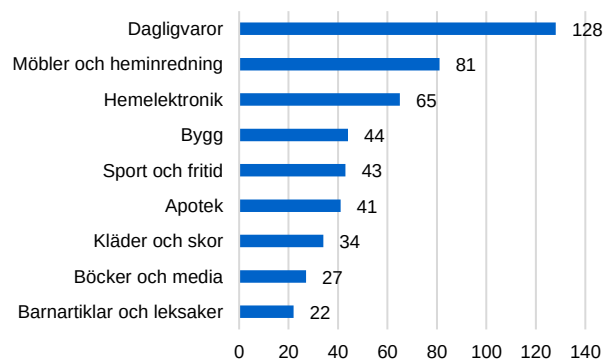
Källa: SCB, Detaljhandelsindex (DHI). Anm.: Med e-handel avses här enbart distanshandelsförsäljning enligt SNI 47.91.

E-handeln +53 procent första kvartalet

E-handeln fortsatte att växa i rekordfart under första kvartalet. För e-handeln som helhet uppgick omsättningstillväxten till 53 procent. Dagligvaror fortsatte att vara överlägset snabbast växande bransch med nästan 130 procent e-handelstillväxt jämfört med första kvartalet 2020. Företagskategorin möbler och heminredning växte med 81 procent och e-handeln med hemelektronik växte med 65 procent från redan mycket höga nivåer.

Även om e-handeln "bara" skulle omsätta lika mycket som förra året under resterande kvartal, så blir det ändå en starkt positiv tillväxt även 2021.

Omsättningstillväxt i e-handeln första kvartalet 2021 jämfört med samma kvartal 2020, löpande priser, procent.

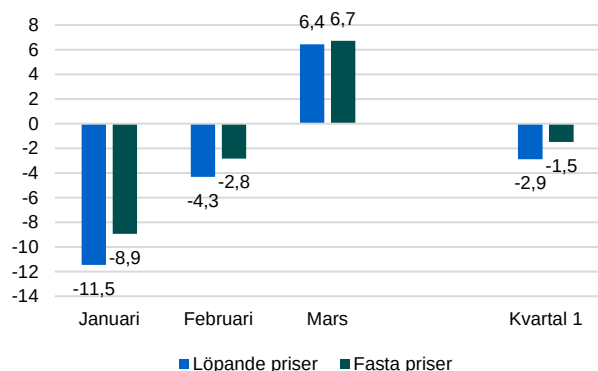

Källa: E-barometern.

Återhämtning i partihandeln, men svagt första kvartal

Partihandeln som helhet tappade i omsättning under 2020. Inledningen på 2021 var fortsatt dystert, även om omsättningen i mars var bättre än mars 2020. Första kvartalet landade på ett omsättningstapp på 2,9 procent. Partihandeln har därmed haft fallande omsättning fyra kvartal i rad.

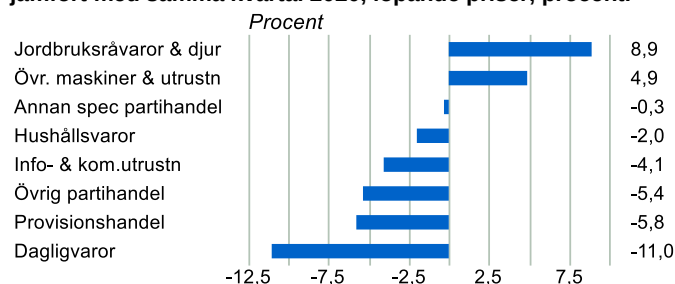
Omsättningstillväxt i partihandeln första kvartalet 2021 jämfört med samma kvartal 2020, löpande priser, procent.

Källa: SCB.

En övervägande del av partihandelns delbranscher uppvisade fallande omsättning under första kvartalet, trots en tilltagande efterfrågan från både detaljhandel och tillverkningsindustri. Restaurangsektorn och gränshandeln tyngde fortfarande siffrorna för partihandeln under första kvartalet.

Omsättningstillväxt inom partihandeln första kvartalet 2021 jämfört med samma kvartal 2020, löpande priser, procent.

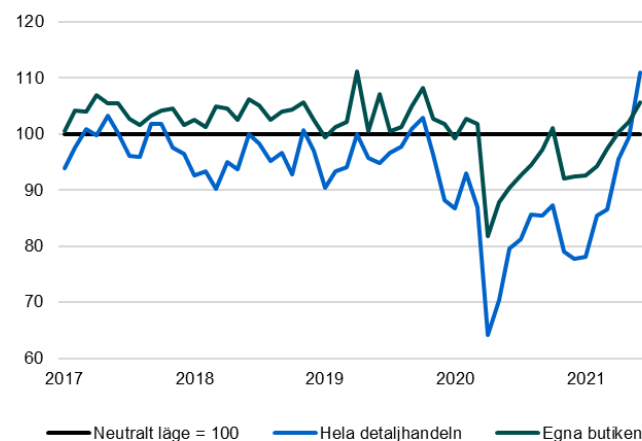
Källa: SCB.

Handelsbarometern: kraftigt stärkt optimism

Svensk Handels handelsbarometer gällande tilltron till den *egna butikens/företagets* utveckling återhämtade sig fram till oktobermätningen 2020. Därefter föll indikatorn tillbaka som en effekt av utökade coronarelaterade restriktioner. Sedan årsskiftet har indikatorn åter taktat uppåt och noteras tydligt över 100-strecket i maj.

Tilltron till utvecklingen för *detaljhandeln i stort* (blå linje) har också stigit brant sedan årsskiftet och i senaste mätningen för maj 2021 ligger indikatorn på drygt 110. Det är den högsta nivån sedan november 2017.

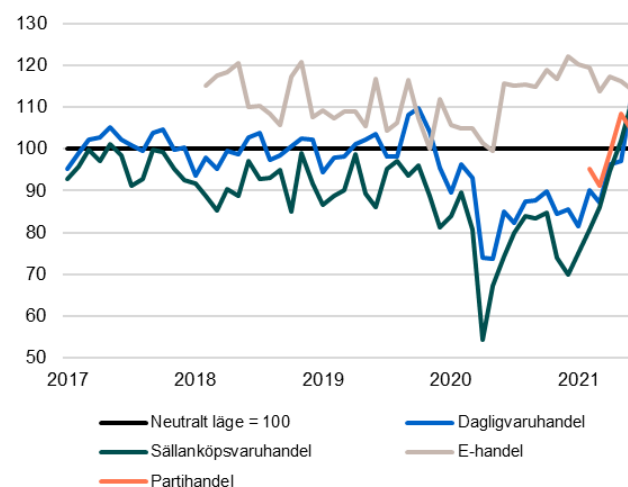
Handelsbarometerns framtidsindikator avseende egen butik och hela detaljhandeln. Index 100 = neutralt läge.

Källa: Svensk Handel.

I kontrast till tidigare år är det nu i stor utsträckning sällanköpsvaruhandeln som drar upp framtidsindikatorn för detaljhandeln i stort. Partihandeln har hittills gjort en stark debut i Handelsbarometern och noteras i senaste mätningen klart över 100-strecket medan e-handeln fortsatt ligger på höga nivåer, trots en svag tillbakagång från toppnoteringen i december i fjol.

Handelsbarometern, framtidsförväntningar per bransch. Index 100 = neutralt läge.

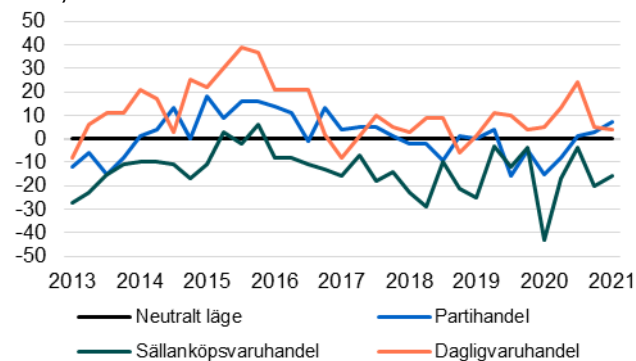
Källa: Svensk Handel.

Lönsamhet: positivt sentiment i parti- och dagligvaruhandeln

Konjunkturinstitutet följer näringslivets syn på utvecklingen i månadsvisa enkäter. Företagen får bland annat ange om lönsamheten ökar eller minskar. Från andelen företag som anger "ökar" dras andelen som anger "minskar", vilket bildar ett nettototal över delbranschernas sammantagna syn på lönsamhetsutvecklingen.

I det första kvartalet 2021 fortsatte dagligvaruhandelns sentiment ner medan det i sällanköpsvaruhandeln noterades en svag studs uppåt. I partihandeln fortsatte däremot den positiva trenden och noterades över noll-strecket för tredje kvartalet i rad.

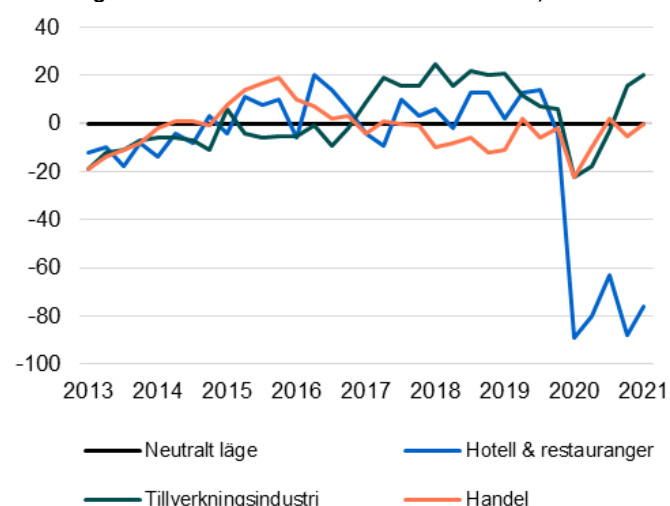
Lönsamhetsomdöme inom handeln t.o.m. första kvartalet 2021, netttotal.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Vid en jämförelse med andra delar av näringslivet sågs en relativt kraftig studs upp i hotell- och restaurangsektorn i första kvartalet. Med den positiva trenden i smittspridningen och lättade restriktioner från och med 1 juni kan det fr.om andra kvartalet väntas en kraftig förbättring av sentimentet i denna bransch. Handeln som helhet vände också upp till noll-strecket medan tillverkningsindustrin fortsatte noteras högre med sin högsta nivå sedan första kvartalet 2019.

Lönsamhetsomdöme inom tillverkningsindustri, hotell- och restaurang samt handel t.o.m. första kvartalet 2021, netttotal.

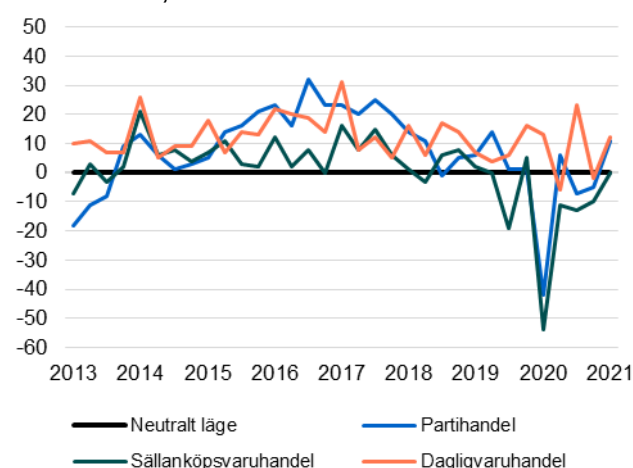

Källa: Konjunkturinstitutet.

Anställningsplanerna pekar uppåt för parti- och dagligvaruhandeln

I första kvartalet steg förväntningar på antal anställda över hela linjen och störst ökning sågs i partihandeln som steg från -5 till +11. Sällanköpsvaruhandeln placerar sig på noll-strecket, vilket innebär att samtliga branscher ligger på- eller över nollstrecket. Dagligvaruhandelns förväntningar vände kraftigt upp efter nedgången i fjärde kvartalet. De senaste fyra kvartalen har det däremot varit slagigt i mätningarna och det kan antas råda stor osäkerhet bland dagligvaruhandlare kring hur många de kan behöva anställa för att möta framtida efterfrågan.

Förväntningar på antal anställda inom handeln t.o.m. första kvartalet 2021, netttotal.

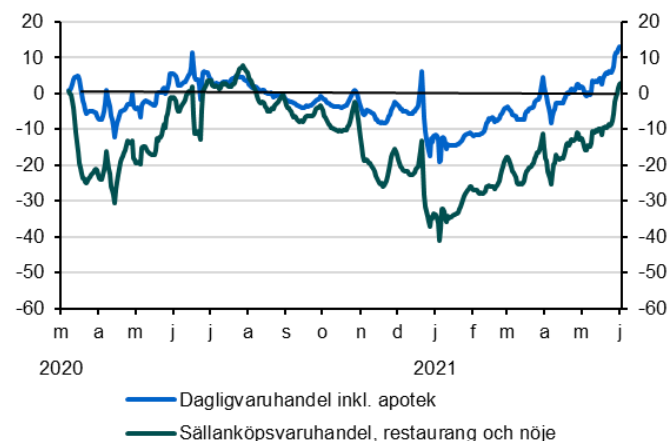

Källa: Konjunkturinstitutet.

Betydligt fler personer i rörelse

Data från Google, som baseras på mobiltelefonanvändning, indikerar att även sällanköpsvaruhandeln i stort sett är tillbaka på de nivåer av personrörelser som rådde i januari 2020. Data för kollektivtrafikanvändning indikerar dock ett fortsatt tapp på minst 20 procent i de tre storstadskommunerna, vilket något försvårar tolkningen av följande diagram. Det är dock tydligt att en återhämtning av antalet personrörelser har pågått kontinuerligt sedan årsskiftet både i dagligvaruhandeln och inom sällanköpsvaruhandeln samt restaurang- och nöjessektorn. Denna bild kan sägas bekräfta det starka sentiment som Handelsbarometern ger uttryck för i majmätningen även för fysiska butiker. Googles data indikerar att det inom dagligvaruhandeln, inklusive apotek, rörde sig ungefär 10 procent fler personer i början av juni 2021 än under jämförelseperioden januari 2020.

Avvikelse i antal personer som vistas inom givna områden jämfört med januari 2020, procent

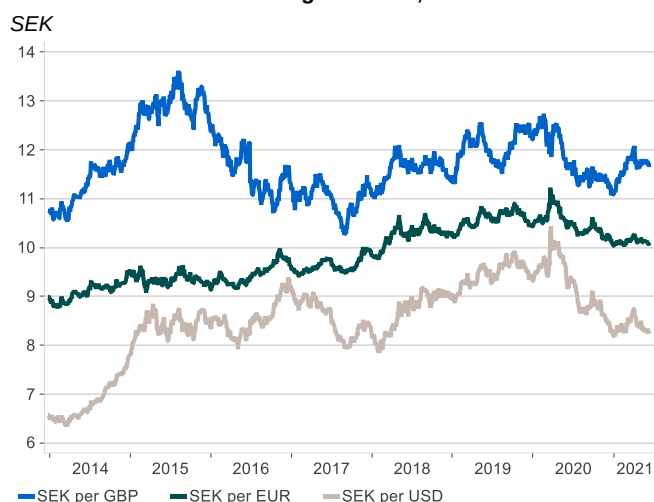
Källa: Google Mobility Report. Data t.o.m. 4 juni 2021.

Kronan håller ställningarna mot euron och dollarn

Den svenska kronan försvagades trendmässigt mot euron, dollarn och pundet mellan 2013 och 2019. Coronakrisen ledde inledningsvis till en ytterligare kronförsvagning då oron på de finansiella marknaderna ökade. Under mars och april 2020 försvagades kronan kraftigt gentemot dollarn och euron men under andra kvartalet stärktes kronan, vilket hållit i sig.

Kronförstärkningen som ägt rum därefter beror delvis på att kronan var väldigt svag i början av 2020 samt att resten av världens centralbanker följt den svenska när det gäller räntepolitiken. Federal Reserve i USA har exempelvis sänkt räntan påtagligt under 2020 vilket resulterat i en starkare krona gentemot dollarn. En huvudförklaring är dock troligen att Riksbanken övergivit minusräntor. Att den svenska ekonomin klarat coronakrisen relativt bra bidrar också till att stärka den svenska kronan. Från svagaste nivå under 2020 har kronan stärkts med ca 20 procent mot dollarn och pundet och med ca 10 procent mot euron, vilket är positivt för importpriserna.

Svenska kronans utveckling mot EUR, USD och GBP

Källa: Riksbanken. Dagskurser.

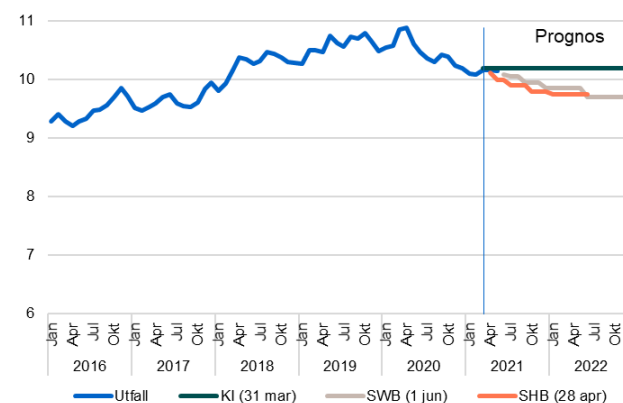
I de följande tre diagrammen har vi sammanfattat några aktuella prognoser för kronans utveckling mot euron, dollarn och pundet. Prognoserna kommer från Konjunkturinstitutet, Swedbank och Handelsbanken. Osäkerheterna i prognoserna ska understrykas. Det finns alltid en rad faktorer som snabbt kan förändra bilden. Prognosinformationen ska ses som en *indikation* på de *förväntningar* om kronkursen som finns just nu – med viss spridning mellan de tre aktörer vars prognoser redovisas här.

Swedbank prognostiserar att kronan stärks något nu när vaccineringen tagit fart samt att smittspridningen minskar på grund av varmare väder. Kronan har även stöd av förväntningar om stark inhemsk tillväxt, valutaflöden från exportörer och en försiktigare Federal Reserve vad gäller utsikter för framtida ränteökningar. Inflationsuppgången på senare tid ses som temporär och beror på öppningseffekter och globala flaskhalsar som sannolikt kommer att avta med tiden. De flesta centralbanker väntas dröja med att börja normalisera politiken för att säkerställa återhämtningen och se att

pandemin verkligen ebbar ut. Fed och ECB vill inte riskera en för snabb åtstramning av de finansiella förhållandena. Kronan stärks av att Riksbanken väntas avsluta nettoköp av värdepapper i slutet av året. Pundet väntas vara mer oförändrat mot kronan efter den förstärkning som skett i ljuset av att *Brexit no-deal* undveks, och den snabba vaccineringen.

Svenska kronans utveckling mot euron

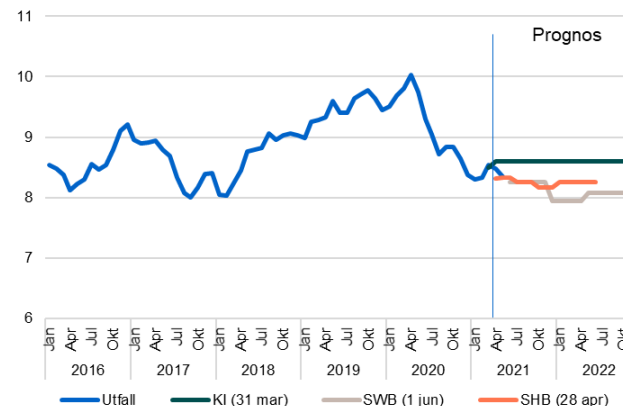
SEK/EUR

Källa: Riksbanken (utfall). Prognoser från Konjunkturinstitutet (KI), Swedbank (SWB) och Handelsbanken (SHB).

Svenska kronans utveckling mot amerikanska dollarn

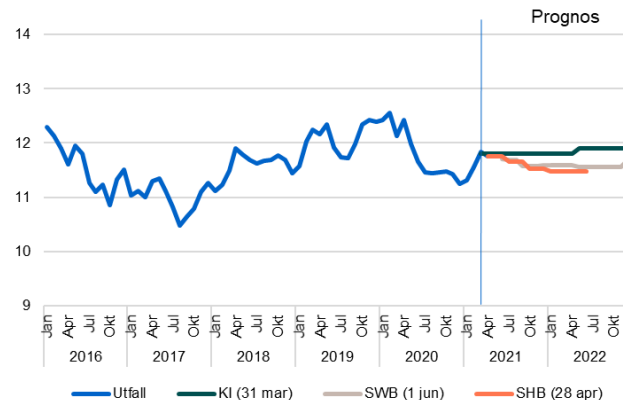
SEK/USD

Källa: Riksbanken (utfall). Prognoser från Konjunkturinstitutet (KI), Swedbank (SWB) och Handelsbanken (SHB).

Svenska kronans utveckling mot brittiska pundet

SEK/GBP

Källa: Riksbanken (utfall). Prognoser från Konjunkturinstitutet (KI), Swedbank (SWB) och Handelsbanken (SHB).

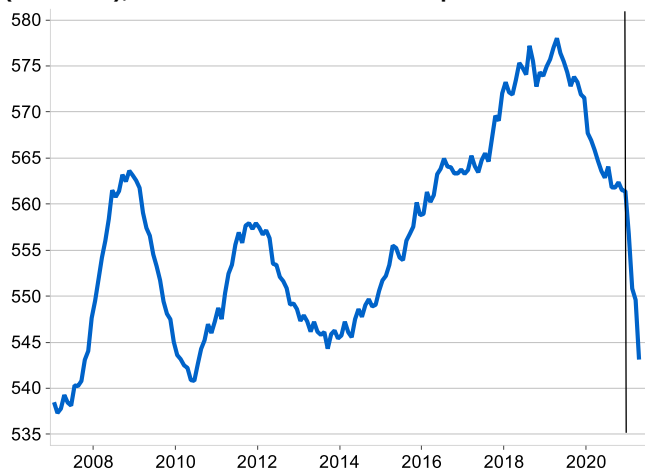
Färre sysselsatta inom handeln, nya definitioner försvårar jämförelser

Sysselsättningen inom handeln steg trendmässigt från 2013 fram till 2019. Sedan mitten av 2019 har dock sysselsättningen inom handeln successivt minskat från cirka 578 000 till drygt 561 000 i december 2020. Mätt med rullande tolvmånaderstal sjönk antalet sysselsatta under pandemin med knappt 6000 personer. Att fallet inte blivit större beror de olika stödåtgärderna och framför allt korttidspermitteringarna. Samtliga korttidspermitterade räknas som sysselsatta i statistiken.

Från och med den 1 januari 2021 anpassas Arbetskraftsundersökningarna till en ny EU-ramlag. Införandet av den nya ramlagen innebär förändringar i definitionen av sysselsatta. Kort beskrivet blir konsekvensen att vissa personer som tidigare räknats som sysselsatta nu inte längre gör det. Det rör sig om personer som av vissa skäl är helt frånvarande från arbetet och där frånvaron är tre månader eller längre. Detta leder i sin tur till att det blir ett tidsseriebrott i statistiken. Hur stor del av fallet under 2021 som förklaras av den nya klassificeringen respektive av faktiskt minskad sysselsättning går i dagsläget inte att säga. SCB kommer under en tid att genomföra en dubbelmätning för att fastställa brottets storlek, som kommer att redovisas först i slutet av 2021.

I april 2021 uppgick antalet sysselsatta i Sverige, enligt den nya definitionen, till totalt 5 009 000 och av dessa sysselsatte handeln knappt 10 procent.

Antal sysselsatta, tusental, i åldern 15–74 år inom handeln (SNI 45-47), rullande 12 månader t.o.m. april 2021.

Anm: Observera tidsseriebrottet januari 2021, illustrerat med ett lodrätt streck i diagrammet. Källa: Arbetskraftsundersökningarna, SCB och egna beräkningar.

Rekordlåg antal personer berörda av varsel i maj 2021

Under 2020 berördes totalt 13 550 personer av varsel inom handeln. Det är nästan dubbelt så många som under 2019, vilket i sig var en ökning jämfört med 2018. Antalet varsel steg kraftigt de första månaderna under coronapandemin. Under mars och april 2020 varslades drygt 3600 personer inom handeln. Så höga tal har inte uppmätts någon gång en enskild månad sedan 1992. Att varslen därefter hållits tillbaka beror

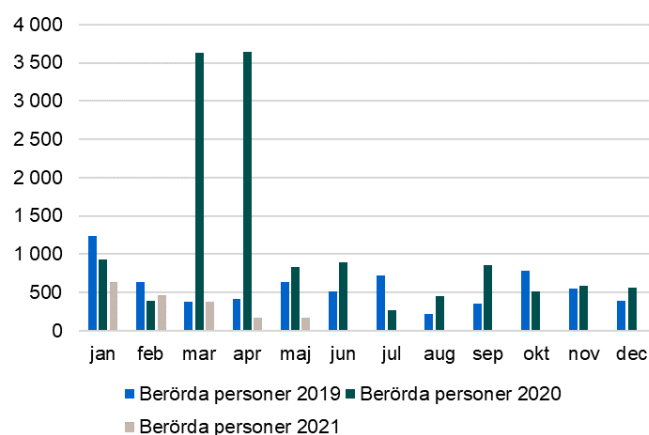
på möjligheten att korttidspermittera personer, vilket också har skett i hög utsträckning inom handeln. Korttidspermitteringar ingår inte i statistiken över antalet varslade.

I maj 2021 uppgick antalet varsel till 173, vilket är det lägsta antalet sedan augusti 2016. Innan dess får man gå tillbaka till augusti 2011 för att hitta ett lägre antal personer berörda av varsel.

Under januari till och med maj 2021 har totalt 1875 personer varslats om uppsägning, det är cirka 80 procent färre än motsvarande period 2020.

Hur många av de varslade som i slutändan faktiskt blir uppsagda är oklart, men det är erfarenhetsmässigt färre än antalet som blir varslade. Man kan också notera att systemet med korttidsarbete har byggts ut och successivt används av fler handlare. Det förklarar den måttligare mängden varsel från maj 2020 och framåt.

Antal varslade personer per månad inom handeln, 2019 – 2021

Källa: Arbetsförmedlingen.

26 000 ansökningar om korttidspermittering har hittills inkommit under 2021

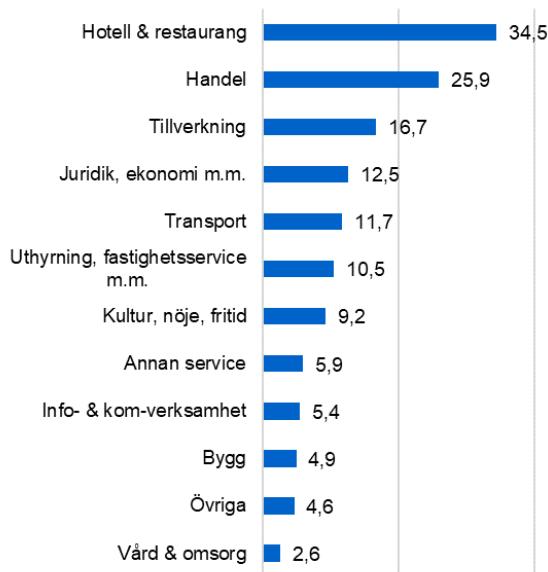
Vid sidan av varsel och personer som redan förlorat sitt arbete på grund av konkurs, så har en mycket stor del av de anställda inom handeln varit i korttidsarbete (korttidspermittering). Nästan en femtedel av de sysselsatta inom handeln, cirka 111 000 personer, hade någon gång under 2020 varit korttidspermitterade. Det var enbart tillverkningsindustrin som hade fler korttidspermitterade personer 2020.

Antalet ansökningar om korttidspermittering som inkommit under 2021 omfattar drygt 25 900 anställda inom handeln, varav ansökningar som berör cirka 7400 anställda blivit godkända per den 9 juni 2021. Totalt sett har företagen inom handeln ansökt om cirka 1,3 miljarder kronor i stöd för korttidsarbete till och med nämnda datum.

Under 2020 beviljades ansökningar som omfattade 111.000 anställda till ett belopp på 5,3 miljarder kronor.

Sammantaget kan alltså systemet med korttidsarbete i dagsläget bedömas omfatta cirka 6,6 miljarder kronor för handeln.

Antal personer berörda av korttidsarbete under 2021 (till och med 9 juni). Tusental personer per delbransch.

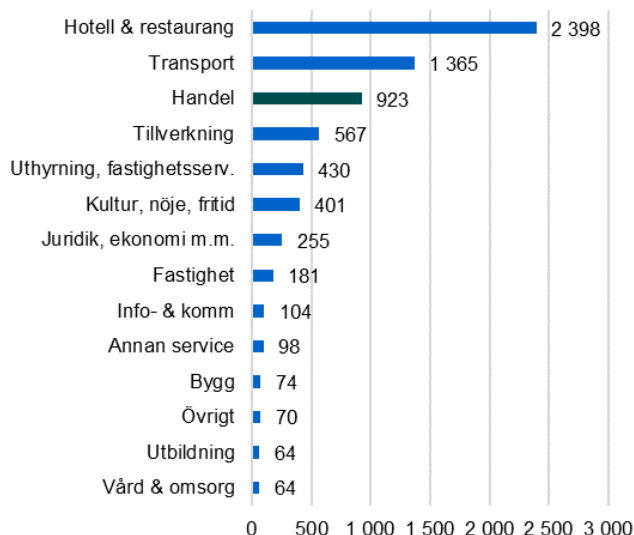

Källa: Tillväxtverket.

Liten omfattning på omställningsstödet

För hela näringslivet har sammanlagt cirka 7 miljarder kronor beviljats i omställningsstöd hittills under coronapandemin. Det motsvarar endast ca 15 procent av de 46 miljarder kronor som anvisades på ändringsbudgetar under 2020. Högst totalt omställningsstöd har beviljats hotell- och restaurangnäringen, följt av transportnäringen. Handelns omställningsstöd uppgår till 923 miljoner och är det tredje högsta totala stödbeloppet till branscher. Jämfört med andra stöd har omställningsstödet en förhållandevis liten omfattning för handeln, liksom för andra branscher.

Beviljat omställningsstöd per bransch, miljoner kronor.

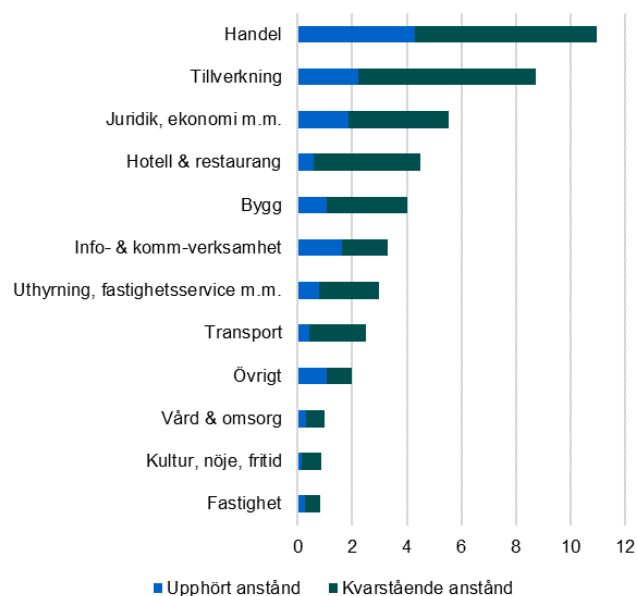
Källa: Skatteverket

Nästan 11 miljarder kronor i skatteinstånd inom handeln

När det gäller anstånd med skatteinbetalningar återfinns det högsta totala anståndsbeloppet i handeln. Beloppet uppgick i början av april 2021 till 10,9 miljarder kronor och utgör cirka 23 procent av det totala anståndsbeloppet på 47 miljarder. 6,7 miljarder av anståndet till handeln återstår medan resterande belopp på 4,3 miljarder har upphört, vilket betyder att det antingen är återbetalat eller på väg att återbetalas. Näst högst anståndsbelopp återfinns inom tillverkningsindustrin där det totala beloppet uppgår till 8,7 miljarder.

Även om man enbart betraktar kvarstående anstånd så är handeln den bransch som har högst anståndsbelopp. De företag som lånat mest via möjligheten till skatteinstånd, är också de som mött den största nedgången i omsättning. Få av dessa företag har hittills kunnat tjäna i kapp det som förlorats. Reglerna för när skatteinstånden slutligen måste återbetalas kommer därför att bli mycket viktiga för handeln.

Beviljat anstånd per bransch fördelat på upphört anstånd och kvarstående anstånd, miljarder kronor

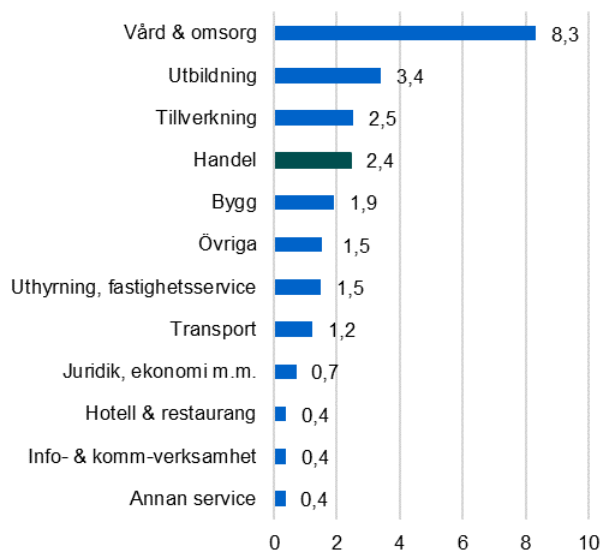

Källa: Skatteverket

Ersättning för sjuklönekostnader ett viktigt stöd

Ersättningen för sjuklönekostnader under 12-månadersperioden maj 2020 till april 2021 uppgår för samtliga branscher till nära 25 miljarder kronor. Högst beslutat belopp om sjuklönekostnad rör vård och omsorg som fått en tredjedel av den beslutade ersättningen. Näst högst belopp avser utbildningsväsendet. Beloppen i dessa sektorer blir höga eftersom korttidsanställningar inte varit aktuella att tillämpa i samma utsträckning som i exempelvis handeln och restaurangnäringen. Handelns belopp uppgår till 2,4 miljarder kronor och är det fjärde högsta branschbeloppet. Man kan notera att det är drygt två och en halv gånger så mycket pengar som omställningsstödet sammanlagt har gett handeln.

Beslutat belopp om ersättning för sjuklönekostnader per bransch, miljarder kronor, maj 2020 - apr 2021

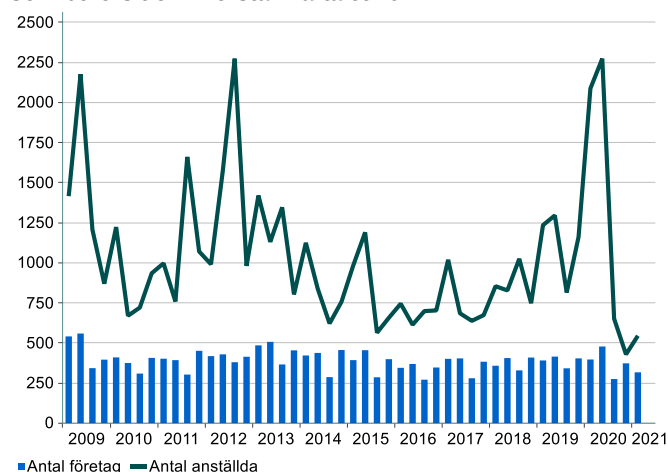

Källa: Försäkringskassan

74 procent färre personer drabbade av konkurs första kvartalet 2021

Under de två första kvartalen 2020 var antalet personer som berördes av konkurser på mycket höga nivåer inom handeln. Andra kvartalet 2020 sticker ut och är det kvartal med flest antal drabbade sedan finanskrisen. Under årets andra halva har antalet konkurser och antalet anställda berörda av dessa konkurser minskat påtagligt.

Antal företagskonkurser inom handeln och antal anställda som berörs t.o.m. första kvartalet 2021

Källa: Tillväxtanalys.

Under första kvartalet 2021 gick 317 företag i konkurs, en minskning med 20 procent jämfört med 2020. Antalet anställda som drabbades av dessa konkurser var 74 procent färre jämfört med samma kvartal 2020, framför allt inom detaljhandeln. Merparten av skillnaden förklaras av att det var betydligt större företag, med fler anställda, som gick i konkurs i mars 2020.

De företag som gick i konkurs i mars 2020 sysselsatte i genomsnitt 7,6 personer, vilket kan jämföras med 1,8 personer 2021. Minskningen av antalet anställda i detaljhandeln gäller främst detaljhandel med hushållsvaror samt detaljhandel med informations- och kommunikationsutrustning.

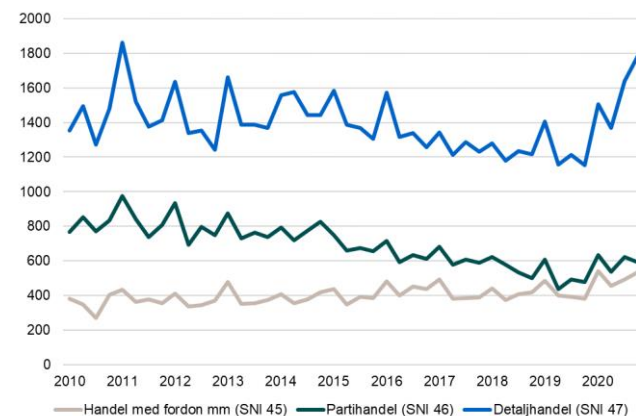
Antalet nystartade företag ökade kraftigt under 2020

De nystartade företagen är naturligen små och i genomsnitt sysselsätter de drygt en person.

Coronapandemin har varit gynnsam för nyföretagandet inom handeln. Antalet nystartade företag under 2020 uppgick totalt till cirka 73 700 företag, vilket är en ökning med 10 procent jämfört med 2019. Handeln stod för 10 700, eller 15 procent, av de nystartade företagen och är den bransch som bidrog mest till nyföretagandet under året.

Under fjärde kvartalet ökade antalet nya företag med 55 procent i detaljhandeln jämfört med fjärde kvartalet 2019. Merparten förklaras av ökningen inom e-handeln. Antalet nystartade företag inom e-handeln mer än fördubblades, 1028 företag jämfört med 504 företag samma period 2019, en ökning med 104 procent. Antalet nystartade företag inom Handel med motorfordon m.m. (SNI 45) ökade med 39 procent fjärde kvartalet jämfört med 2019. De delbranscher inom SNI 45 som ökade mest var handel med personbilar samt service och reparation av motorfordon. Partihandeln ökade med 24 procent. Majoriteten av dessa finns inom partihandel med livsmedel, drycker och tobak samt partihandel med hushållsvaror.

Antal nystartade företag inom handeln till och med fjärde kvartalet 2020

Källa: Tillväxtanalys.

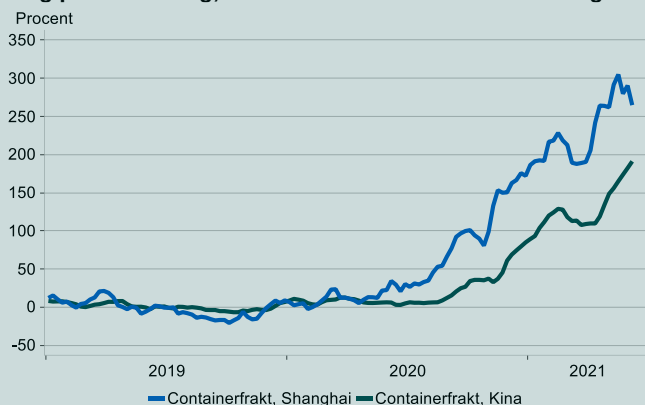
Fördjupning:

Längre leveranstider, högre frakt- och insatsvarupriser i kölvattnet av coronapandemin

Fraktpriserna har ökat extremt kraftigt

Priserna på frakt till sjöss har ökat stadigt under den senaste tolv månadersperioden. I genomsnitt har de globala fraktpri- serna för en 40 fots standardcontainer från Shanghai ökat med cirka 300 procent under perioden. Prisökningarna är som allra högst för frakt till norra Europa. Containerfraktpri- set på rutten Shanghai-Rotterdam uppgick 10 juni 2021 till cirka 10 500 dollar. Det är en ökning med över 500 procent jämfört med samma period förra året. Svenska företags fraktkostna- der har därmed gått från ett normalläge kring dryga 2 000 dol- lar för en standardcontainer till en mångdubbling av den kost- naden. Ökad produktion efter att kinesiska fabriker öppnade upp efter pandemin kombinerat med hög efterfrågan har lett till containerbrist i de kinesiska hamnarna vilket i sin tur har resul- terat inte bara i kraftiga prisökningar utan även i försenade le- veranser. I vissa lägen tar tillverkarna en stor del av de ökade fraktkostnaderna. Vissa företag säljer dock egna produkter till- verkade i Asien och får därmed bära fraktkostnaderna själva i större utsträckning. Dessutom har flera detaljhandels- branscher med varor för hemmet upplevt en hög efterfrågan under pandemin. Därmed räcker avtalade fraktvolymen inte all- tid till och företagen hänvisas till rådande extrema spotmark- nadspriser.

Årlig prisutveckling, containerfrakt från Kina och Shanghai.

Källa: Shanghai Shipping Exchange och Macrobond.

Företagen vittnar om historiskt långa leve- ranstider och höga insatsvarupriser

Varje månad frågar Swedbank och Silf totalt 400 inköpschefer i tillverkningsindustrin och tjänsteindustrin om utvecklingen i deras verksamhet *jämfört med närmast föregående månad*. Svaren på dessa frågor sätts samman till ett så kallat *inköps- chefsindex* där ett värde över 50 anses indikera en uppgång i konjunkturen för industri-/tjänsteföretagen. Ett värde under 50 indikerar en nedgång. Ett värde över 50 för leveranstider kan tolkas som ett högre kapacitetsutnyttjande eller problem i

transportkedjan. Vid ett utfall över 50 för insatsvarupriser sti- ger priserna, vilket kan bero på högre efterfrågan, lågt utbud eller en kombination av dessa.

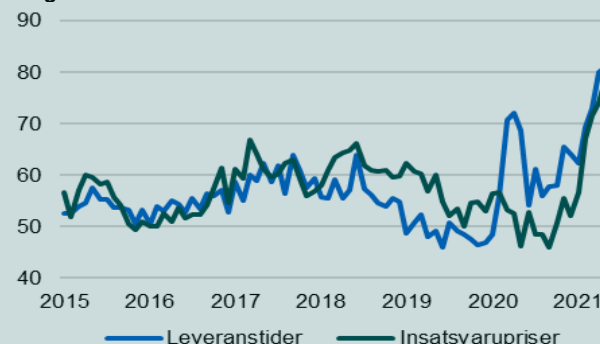
Tillverkningsindustrins nulägesbedömning t.o.m. maj 2021, icke säsongsrensad

Källa: Swedbank/Silf

Både tillverkningsindustrin och tjänstesektorns nulägesbedöm- ningar vittnar om ett mycket ansträngt leveransläge och höga priser på insatsvaror.

Tjänstesektorns nulägesbedömning t.o.m. maj 2021, icke sä- songsrensad

Källa: Swedbank/Silf

Råvaru- och energipriser stiger

Bedömningarna om priser för insatsvaror speglas också tydligt i IMF:s statistik över råvarupriser, där framför allt metaller stigit kraftigt i pris sedan mitten av 2020.

Utveckling av faktiska marknadspriser för råvaror, index, 2016 = 100, t.o.m. maj 2021

Källa: IMF, Primary Commodity Price System.

Nyckeltal för handeln

Utveckling i procent från motsvarande period föregående år

	2019					2020					2021
Procentuell utveckling i löpande priser om inget annat anges	K1	K2	K3	K4	Helår	K1	K2	K3	K4	Helår	K1
BNP, hushållens inkomster och konsumtion											
BNP fasta priser	2,4	1,3	3,0	1,4	2,0	0,2	-7,7	-1,9	-1,5	-2,8	-0,5
Hushållens disponibla inkomster, löpande priser	4,2	5,0	5,3	4,4	4,7	3,5	-5,8	2,3	2,9	0,5	0,8
Hushållens konsumtionsutgifter, löpande priser	1,8	2,6	3,8	3,5	2,9	0,7	-8,7	-3,5	-3,6	-3,9	0,3
Detaljhandelsindex och E-barometern ¹											
Hela Detaljhandeln	2,2	3,8	4,5	3,3	3,5	5,2	1,8	3,9	3,3	3,5	5,0
E-handel	15	13	11	-	13	16	49	39	-	40	53
Dagligvaruhandeln totalt	2,0	5,1	4,2	3,4	3,7	7,6	0,9	1,6	2,2	2,9	-0,4
Bred livsmedelshandel	2,1	4,8	3,9	3,5	3,6	8,0	3,4	3,4	4,0	4,6	0,5
Specialiserad livsmedelshandel	0,2	7,7	6,8	3,0	4,5	1,6	-28,1	-18,0	-18,6	-16,6	-12,8
E-handel	19	24	30	-	22	27	115	101	-	95	128
Sällanköpsvaruhandeln totalt	2,6	2,7	4,7	2,9	3,2	3,1	1,0	4,4	3,1	2,9	8,3
Elektronik	2,7	9,7	8,9	12,1	8,7	10,4	7,9	10,2	12,8	10,6	15,3
E-handel	18	16	10	-	14	15	51	37	-	43	65
Kläder och skor	5,2	-2,8	1,6	-1,7	0,2	-13,1	-31,2	-16,6	-23,6	-21,7	-9,3
E-handel	13,0	12,0	9,0	-	12	14	24	17	-	16	34
Sport	1,0	-2,5	2,8	0,7	0,5	-1,7	3,8	4,6	2,2	2,5	20,2
E-handel	12	16	13	-	13	18	43	39	-	38	43
Böcker	3,8	15,6	8,5	12,9	10,5	19,7	-21,1	-3,7	-6,6	-4,1	-10,4
E-handel	4,0	0,0	1,0	-	1	-2	29	20	-	26	27
Leksaker	-12,1	-30,0	-24,5	-29,7	-25,5	-20,6	-6,2	7,3	-6,0	-6,4	12,5
E-handel	6,0	5,0	0,0	-	3	0	11	5	-	8	22
Möbler och inredning	0,7	6,3	5,7	4,0	4,2	3,6	3,6	4,8	2,4	3,6	8,4
E-handel	17	13	13	-	14	23	71	73	-	63	81
Bygg	8,9	1,7	4,6	-1,6	3,0	6,2	19,3	13,3	14,3	13,9	17,2
E-handel	4	7	7	-	9	25	-	34	-	41	44
Partihandelsindex											
Hela partihandeln	4,5	4,7	4,5	1,8	3,8	4,9	-9,1	-5,0	-3,5	-3,4	-2,9
Livsmedel	2,2	18,8	17,2	14,2	13,3	20,3	-11,3	-8,2	-8,3	-3,1	-11,0
Hushållsvaror	4,6	-1,2	1,2	0,3	1,1	1,1	-6,1	0,0	-1,5	-1,6	-2,0
Info- & komm.utrustn	7,1	8,6	-6,0	-1,1	1,8	0,4	-5,1	1,3	0,6	-0,8	-4,1
Övr maskiner & utrustn	6,5	7,7	8,1	3,8	6,5	1,2	-12,3	-6,6	-4,4	-5,8	4,9
Annan spec partihandel	2,3	-1,2	0,5	-4,9	-0,9	1,5	-12,4	-10,6	-4,6	-6,7	-0,3
Handelsbarometern, indexnivå, kvartalsgenomsnitt. 100=neutralt											
Framtidsindikator Egen butik	101,3	105,5	102,6	104,6	103,5	101,3	86,7	94,7	95,1	94,5	94,8
Framtidsindikator Hela detaljhandeln	93,7	96,6	97,3	98,0	96,4	88,9	71,4	84,1	81,4	81,4	83,4
Dagligvaruhandel	97,9	101,2	101,0	104,8	101,2	93,0	77,6	85,8	86,6	85,7	86,2
Sällanköpsvaruhandel	89,5	92,0	93,5	91,3	91,6	84,7	65,3	82,4	76,3	77,2	80,6
E-handel	109,1	109,1	109,0	107,6	108,7	105,2	105,5	115,1	119,2	111,3	117,8
Partihandel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93,3
Kronans växelkurs											
SEK/EUR, genomsnittskurs per kvartal	10,42	10,62	10,66	10,66	10,59	10,66	10,65	10,36	10,28	10,49	10,12
SEK/USD, genomsnittskurs per kvartal	9,17	9,45	9,59	9,63	9,46	9,67	9,68	8,87	8,63	9,20	8,40

1. Observera att branschindelningarna enligt Detaljhandelsindex och E-barometern inte är helt jämförbara.

Anm.: " - " betyder att värde saknas.

Källa: SCB, Svensk Handel, Riksbanken, E-barometern och Dagligvaruindex.

Handelskonjunkturen kommer ut fyra gånger per år, och produceras av Svensk Handels ekonomiska sekretariat. Materialet är enbart avsett för Svensk Handels medlemsföretag.

Vid frågor om innehållet, kontakta:
Johan Davidson, chefsekonom Svensk Handel, 070 698 39 02
johan.davidson@svenskhandel.se.